DECEMBER 2009

FORT ORDONNANS

UITGAVE: NEDERLANDS MILITAIR KUSTVERDEDIGINGSMUSEUM "FORT AAN DEN HOEK VAN HOLLAND"

SS Mecklenburg terug naar Hoek van Holland.

De SS Mecklenburg en de plaats Hoek van Holland zijn op bijzondere wijze aan elkaar verbonden.
In het museum Fort aan den Hoek van Holland is hier veel over te vinden.
Zo is er een diorama gewijd aan de soldaten die in de tweede wereldoorlog met de SS Mecklenburg op D-Day verscheept werden. Ook de complete nalatenschap van scheepspapieren van Kapitein Meijer is terug te vinden in het Fort in dit diorama.

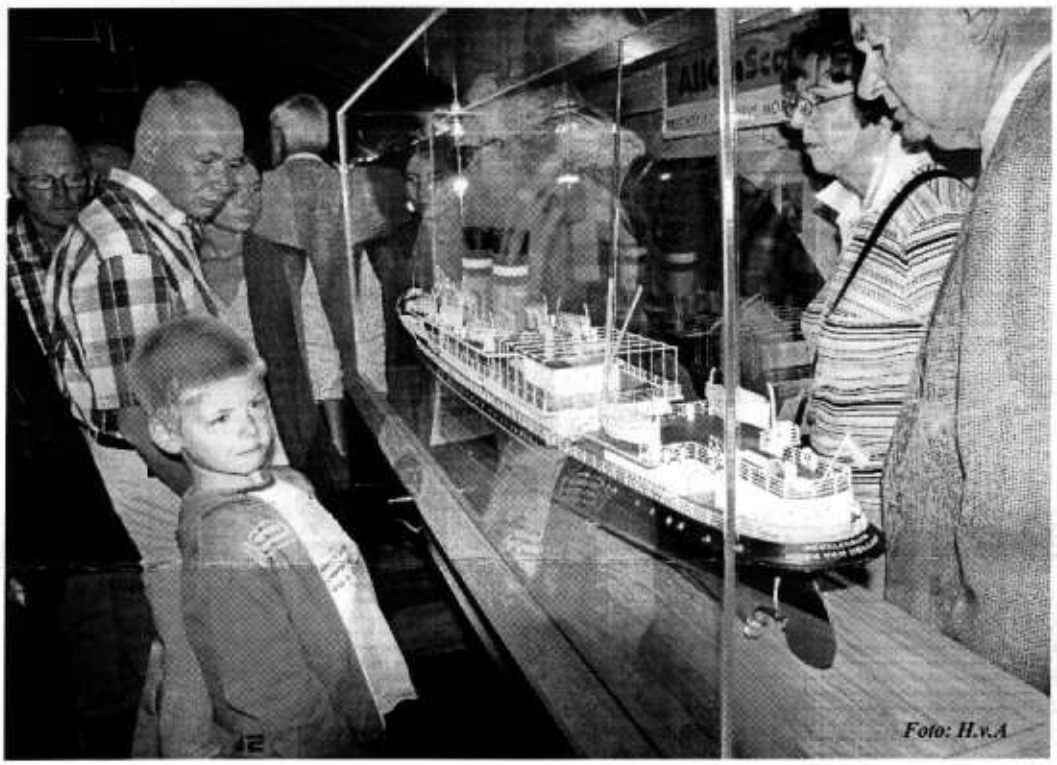

En vanaf nu kunt ook u dit schip bewonderen tijdens uw volgende bezoek aan ons museum.

Het avontuur van de Mecklenburg

Het is op een maand na 50 jaar geleden dat de oude SS.Mecklenburg haar laatste trip naar Harwich maakte. Voor de tweede wereldoorlog had het schip Vlissingen als thuishaven.
Op 11 mei 1940 verliet de ss. Mecklenburg van de Stoomvaart Maatschappij Zeeland met spoed de haven van Vlissingen. Het schip stond onder commando van 1e stuurman Meijer. Hij vertrok met maar vier matrozen richting Engeland om te voorkomen dat de veerboot in handen zou vallen van de Duitsers. Men kwam veilig aan te Londen.

Na diverse taken ten behoeve van de geallieerden werd het schip in 1942 gevorderd door de Royal Navy en omgebouwd tot landingsschip voor de infanterie. Het schip werd uitgerust met oerlikons en ander geschut en werd gereed gemaakt voor het vervoer van 500 à 600 soldaten die met hulp van zes landingsvaartuigen aan land gezet moesten worden. Het schip had inmiddels de bijnaam Fighting Meck gekregen. Na een periode oefenen in het afzetten van troepen op de kust van Zuid-Engeland was het zover.
Op 5 juni 1944 om 21 uur verliet de Mecklenburg onder commando van (nu) kapitein Meijer in een konvooi van vier schepen de haven. Aan boord waren 600 Canadese soldaten van het 1e bataljon van het Regiment Regina Rifles. Op 6 juni 1944 te 06.35 uur kwamen ze aan voor de Franse kust op punt QQ van Omaha Beach. Het doel was Nan-Green, een stuk strand bij Courseulles sur Mer.
De landingsboten gingen nu vol met Canadese soldaten richting kust.

Vervolg op pagina 2

INHOUD

2
Wethouder Kriens bezoekt Fort

3
Vergeten ramp (2) Hoek van Holland

5
In memoriam

Vervolg van pagina 1

Zij werden begeleid door motorkanonneerboten. De zee was ruw en veel soldaten waren zeeziek. Na hun landing op het invasiestrand werden de manschappen zwaar onder vuur genomen vanuit de Duitse bunkers en stellingen. Vanaf het strand veroveren zij ondanks grote verliezen deze Duitse bunkers en stellingen. Na hevige gevechten trekken de Canadezen de stad Caen binnen.
De maanden hierna vochten de Regina Rifles na een lange mars via België onder andere in Nijmegen, Kleef, Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel en Groningen.
Na de capitulatie van de Duitsers hielden de Rifles op 8 mei 1945 een overwinningsparade in Utrecht.
Hier herdachten zij 456 gesneuvelde en 1600 gewonde kameraden.
De ss Mecklenburg overleefde de oorlog en begon op 16 april 1946 onder kapitein Meijer weer aan haar taak als veerboot, nu tussen Hoek van Holland en Harwich.

Na de oorlog koos de Stoomvaart Mij. Zeeland Hoek van Holland als thuishaven voor de veerdienst naar Harwich mede omdat de rede en haven van Vlissingen zwaar beschadigd waren en werd de SS Mecklenburg een markant onderdeel van de kade voor Hoek van Holland.

Diorama D Day

Het diorama in het Fort is een eerbetoon aan de Hoekse kapitein Meijer en onze bevrijders van de Regina Rifles. Het is al sinds lange tijd een wens van het bestuur van de stichting Fort aan den Hoek van Holland om het diorama en de maritieme nalatenschap van kapitein Meijer luister bij te zetten door er een flink schaalmodel van de ss Mecklenburg bij te zetten.

Dankzij de sponsoring van de firma's AllOnScale, Lectron en Noordzee netwerken komt deze wens uit.

Terug in de Hoek.
Zaterdag 5 september 2009 keerde "Fighting Mack" zo terug in Hoek van Holland. Door de firma AllOnScale onder leiding van Jeroen Appel en Wim Oliemans werd een museaal schaalmodel gebouwd met een lengte van 1,50 m.
Dit bedrijf geniet grote bekendheid in de scheepvaartwereld als scheepsmodelbouwer.
Zo bouwde zij in opdracht ook een prachtig schaalmodel van 2 meter van de SS. Rotterdam.
Deze replica van de ss Mecklenburg is door AllOnScale aan het 'Fort aan den Hoek van Holland' geschonken om deel uit te gaan maken van het diorama en expositie over de rol van dit schip tijdens de acties bij Normandië en de aan boord aanwezige Canadese militairen van het regiment Regina Rifles.
Veel voorwerpen en documenten over deze acties zijn door de familie Meijer aan het Nederlands Militair Kustverdedigingsmuseum beschikbaar gesteld en hebben een plaats gekregen in deze permanente expositie.
De Voorzitter van de Stichting Fort aan den Hoek van Holland Wil Meier zei in zijn welkomstwoord zeer blij te zijn met dit prachtig cadeau van de firma AllOnScale.
Een stukje Hoekse en wereldgeschiedenis ontmoeten elkaar op deze wijze in ons museum.
De deelraadsvoorzitter Paddy Roomer verklaarde in zijn speech dat de spontaniteit van de medewerkers van het Fort en verdere aanwezigen hem het gemakkelijker maakte voor het eerst weer na de strandrellen in het openbaar op te treden. Hij verweet elementen van de huidige samenleving niets geleerd te hebben van de strijd van onze ouders voor vrijheid en democratie, waarbij hij de rol van de bemanning en schip 6 juni 1944 als voorbeeld stelde. Na de speech werd door hem samen met de zoon van kapitein Meijer, Rob Meijer, de oude 'Zeeland' vlag verwijderd en de verlichting van het schip ingeschakeld en konden alle aanwezigen het schip bewonderen.

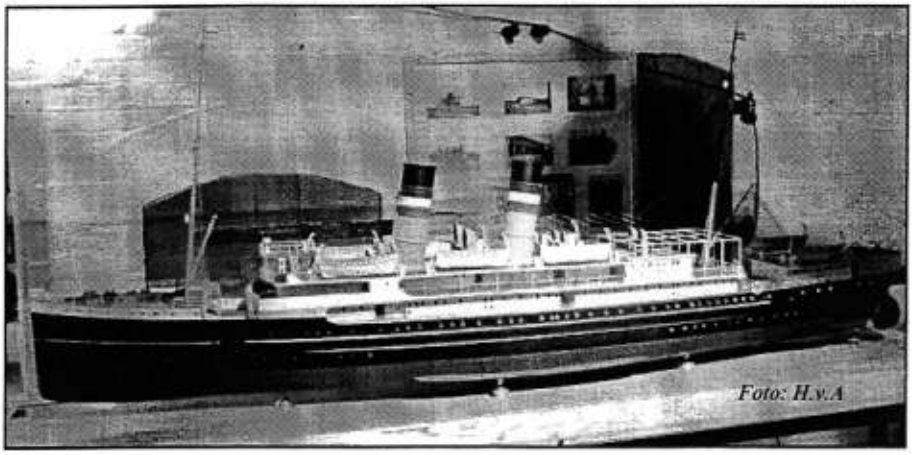
Foto: H.v.A

Wethouder Kriens bezoekt vrijwilligers van Hoekse Fort.

Uit weekblad "de Echo" van 17 oktober 2009

Wethouder Kriens komt in het Fort langs voor een babbeltje. (Foto: Peter Farla)

Op vrijdag 9 oktober heeft de Rotterdamse wethouder Jantine Kriens, van onder andere Welzijn, een bezoek gebracht aan het fort in Hoek van Holland. Kriens bezoekt in aanloop naar de jaarlijkse uitreiking van de vrijwilligersprijs een aantal organisatie's die deze prijs eerder al wonnen.
Het Fort aan den Hoek van Holland heeft in 2007 deze prijs met een bedrag van 7.500 euro in ontvangst mogen nemen. Kriens heeft zich met haar bezoek laten informeren hoe het met het fort en haar vrijwilligers gaat. Uiteraard was zij zeer benieuwd wat er uiteindelijk met het geldbedrag gebeurd is. Wil Meier, voorzitter van de stichting, was hier vrij duidelijk in. 'Niets, maar wij zijn nu wel bezig met een pracht van een project.' Voorzitter Meier vervolgt: 'Wij hebben aan de vrijwilligers gevraagd wat zij met het geld wilde doen en alle vrijwilligers wilde dit gebruiken om het fort nog aantrekkelijker te maken voor de bezoekers.'

Bestuurslid Hans van Aalst vult vol enthousiasme aan, dat het gewonnen geld nu wordt gebruikt om de luchtoorlog galerij te realiseren. Deze galerij zit vol met simulaties. In een schuilkelder zal de bezoeker middels geluid en trillingen kunnen ervaren wat het was om in de oorlog een bombardement mee te maken. Het enthousiasme van de vrijwilligers was voor wethouder Kriens de bevestiging dat de prijs uit 2007 goed terecht is gekomen. ☺

De vergeten ramp voor de kust van Hoek van Holland.

(2) Vervolg van de vorige Fort Ordonnans

De ondergang van HMS. Cressy.

Aan boord van de U 9 is Weddigen bezig om zijn schip in een goede positie te manoeuvreren ten opzichte van de gestopt liggende Cressy. Ondertussen wordt de laatste torpedo in een boegbuis geladen.

Om 08.20 uur, precies één uur na het eerste torpedo schot geeft Weddigen het commando om beide hekbuizen af te vuren. Aanvankelijk denken de manschappen van de onderzeeboot dat zij het doel hebben gemist want het duurt even voor men een explosie hoort. Beide torpedo's moeten een afstand van 1000 meter overbruggen. De eerste torpedo raakt het schip aan stuurboordzij. Later blijkt dat de tweede torpedo het doel heeft gemist en voor de Cressy langs gaat. Aan boord van de kruiser ziet men namelijk, door de bellenbaan, de torpedo's al van ver aankomen zodat de machines op het laatste moment volle kracht achteruit draaien. Ondanks dat boorde de eerste torpedo zich aan stuurboord door de scheepswand in de hoofdmachinekamer.
Weddigen was nu op periscoop diepte gebleven en observeerde de aanval op de Cressy. Hij besluit om ook de laatste torpedo op het ongelukkige schip af te vuren. Om 08.35 uur verlaat deze torpedo de buis en boort zich via de scheepswand in de machinekamer van de Cressy. Het grote schip met haar vier schoorstenen maakt langzaam slagzij over bakboord. Spiess kijkt nu door de periscoop en ziet dat de bemanningsleden van de Cressy als mieren over de zijkant van het schip krioelen en in het water terecht komen. Als de Cressy kantelt en met haar kiel boven komt ziet hij de mannen rondrennen over de brede, vlakke kiel tot de kruiser in de golven verdwijnt. Later verklaart hij: "Het was een verschrikkelijk gezicht, al die voor hun leven vechtende mannen". De doodstrijd van de Cressy duurt 45 minuten.

Binnen ruim een uur zijn de drie grote pantserkruisers met totaal 2250 opvarenden aan boord in de golven verdwenen.
Wat overblijft, is een woelige zee vol ronddrijvende drenkelingen, een aantal dobberende sloepen en veel wrakstukken.
De U 9 heeft totaal zes torpedo's afgevuurd, één op de Aboukir, twee op de Hogue en drie op de Cressy. Weddigen geeft nu opdracht om zo snel mogelijk het doelgebied te verlaten. De U 9 koerst 20 minuten onder water richting noord waarna het schip aan de oppervlakte komt en koers zet naar de U-boot basis op Helgoland.

Duitse prentbriefkaart over de vernietiging van de pantserkruisers.

De reddingsacties.

In de omgeving van de rampplaats bevinden zich twee Nederlandse vrachtschepen, het ss Titan en het ss Flora van de Koninklijke Nederlandse Stoomboot Mij. De Titan is met een lading kolen onderweg van Leith in Engeland naar Rotterdam. De Flora is die ochtend vertrokken uit Rotterdam.
Beide schepen komen omstreeks 9 uur ter plaatse. De kapiteins van de schepen laten onmiddellijk bijdraaien, sloepen strijken en touwen over boord hangen. Hierna begint men met het redden van drenkelingen. Ook twee Engelse trawlers, de Coriander en J.G.C. uit Lowestoft zijn ter plaatse. De meeste geredden zijn naakt want zij hebben in het zeewater, al vechtend voor hun leven, hun zware jassen en laarzen uitgedaan of zij lagen in hun kooi te slapen toen hun schip begon te zinken.

Kapitein Berkhout van het ss. Titan laat twee reddingboten strijken en ziet kans, varend tussen de drenkelingen, lijken en wrakstukken, om 114 drenkelingen aan boord te nemen. Bemanningsleden van de Titan zien onder andere een reddingboei voorbij drijven met daaraan vijf lijken geklemd.
Ook kapitein Voorham van het ss Flora, laat sloepen strijken en ziet kans om 287 schipbreukelingen te redden.

Een van de geredde mannen is commander W.F. Selss uit Plymouth. Hij was officier aan boord van de Aboukir. Toen dit schip zonk wist hij zwemmend uit de draaikolk te komen en werd aan boord genomen van de Hogue. Toen de Hogue werd getorpedeerd overleefde hij de explosie en wist opnieuw uit de draaikolk te zwemmen. Hij kwam nu aan boord van de Cressy en weer werd zijn schip getorpedeerd. Hij sprong voor de derde maal in het koude zeewater en kon zich redden door zichzelf een stuk wrakhout vast te klemmen, waarna hij door een sloep van het ss. Titan werd gered.
Tijdens het overzetten van een drenkeling uit de reddingsloep aan boord van de Titan viel deze in zee.
Hij greep een touw en toen hij het vast had sloeg de sloep tegen de wand van de Titan. De arm van de man werd afgeknepen en hij verdween in de diepte.
Naast commander Selss zijn er nog een aantal opvarenden drie in die korte tijd drie maal schipbreuk lijden. Zo ook de jonge adelborst H. Hook. Hij zal het later brengen tot commander bij de Royal Navy.

Vervolg op pagina 4

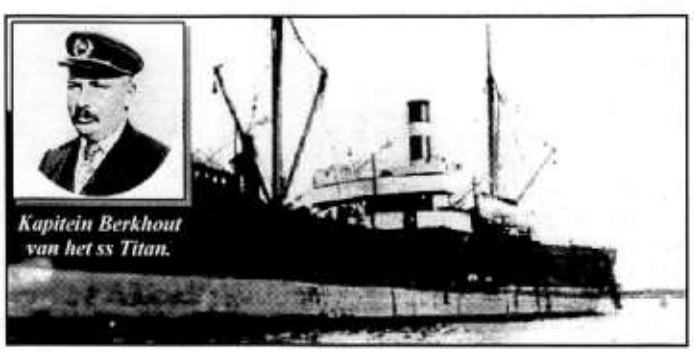

Kapitein Berkhout van het ss Titan.

Het ss Titan van de KNSM.

De meeste mannen zijn ziek van de kou en het ingeslikte zeewater. Zij hebben gemiddeld drie uur in het koude zeewater gelegen. Een der geredden had vijf uur rondgezwommen.
De Titan zet om 12.00 uur koers naar de monding van de Nieuwe Waterweg.

Onder de geredden bevindt zich ook de commandant van HMS. Hogue, kapitein ter zee Bertram W.L. Nicholson. Hij wordt die dag direct per auto van IJmuiden naar Den Haag gebracht om verslag van de ramp uit te brengen bij de Engelse gezant, Sir. Alan Johnstone.

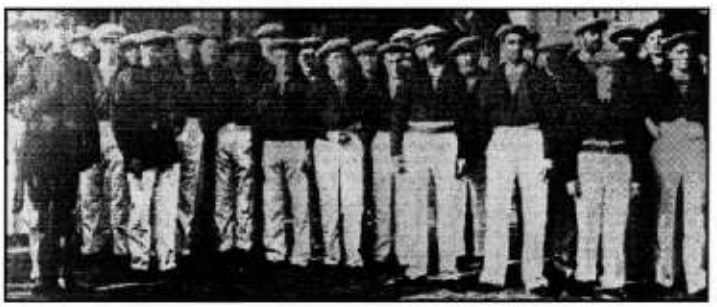

Drenkelingen te IJmuiden

Van de 114 drenkelingen zijn er inmiddels 5 overleden.
De eerste torpedobootjagers uit Harwich bereiken tegen 12 uur eindelijk de plaats van de ramp.
Als het ss. Titan van de rampplaats vertrekt komt de Engelse torpedobootjager HMS Lucifer ter plaatse.
De commandant van dit schip vraagt toestemming aan kapitein Berkhout om de drenkelingen van hem over te mogen nemen. Dit is akkoord en 89 drenkelingen gaan aan boord van de Lucifer. Onder hen is commander W.F. Sels.
De Titan zet nu koers naar de monding van de Nieuwe Waterweg met 20 drenkelingen aan boord, waarvan 3 zwaar gewond en 5 stoffelijke overschotten.

De schipbreukelingen komen aan land.

Ondertussen is ook het ss. Flora van de rampplaats vertrokken en zet met de 287 schipbreukelingen, waar onder 1 dode en een aantal gewonden, koers naar IJmuiden. Het schip meert die dinsdag 22 september te 17 uur af in de haven van IJmuiden en zet de drenkelingen aan de wal.

Onder hen bevinden zich 23 officieren waarvan 3 scheepsartsen en één vlootpredikant.
De officieren worden ondergebracht in hotel 'Nummer Eén'. De twee zwaar gewonden gaan naar het 'Witte Kruis' gebouw en een groot aantal licht gewonden en zieken gaan naar het 'Rode Kruis' ziekenhuis. De overige 250 man worden ondergebracht in diverse hotels te IJmuiden en voorzien van droge kleding en schoenen.

De volgende dag, woensdag 23 september, vertrekken 266 geredden met een extra trein uit IJmuiden richting Amsterdam. Als begeleiding gaan soldaten mee van het 10e Regiment Infanterie onder bevel van 2e luitenant W.E. Lambert.
In IJmuiden blijven 21 gewonden en zieken achter. Hier bij is Walter Stokes, hoofdmachinist van de Hogue. Hij is zwaar gewond maar niet in levensgevaar. Later die dag krijgen de gewonden in het Rode Kruis ziekenhuis bezoek van de Minister van Marine.
Om 10 uur komt de trein aan op station Amsterdam-Centraal.
Om 10.57 uur vertrekt de trein naar Heereveen waar hij te 15.30 uur aankomt. Hier staan twee extra trams klaar om de Engelse marinemannen naar een interneringskamp te Balk in Friesland te vervoeren. De licht gewonden werden naar de trams gedragen. Hierna komen eerst de officieren en daarna de overige bemanningsleden.
De 27 officieren zijn overwegend baardloze jonge mannen tussen de 20 en 25 jaar oud.

De gewone bemanningsleden zijn vooral oudere zeelieden.
Er is grote publieke belangstelling en de drenkelingen krijgen van alle kanten sigaretten, sigaren en chocolade toegestopt. Om 16 uur vertrekken de trams naar St. Nicolaasga waar men uitstapt en verder te voet naar Balk gaat.
Om 16 uur meldt het ss. Titan zich bij de stoomloodsboot te Hoek van Holland. Op de loodsboot ziet men dat de rederij- en nationalevlag van het schip halfstok hangen. Dat betekend dat de Titan doden aan boord heeft. De loodsboot hijst nu de seinvlaggen Z.L.J., wat betekent gewonden en doden aan boord, en vaart voor de Titan uit de Nieuwe Waterweg op.

De drenkelingen krijgen droge kleding.

Personeel van de seinpost te Hoek van Holland waarschuwt nu de nodige geneeskundige hulp. Als het schip om 18.30 uur afmeert aan de Harwichsteiger staan artsen, officieren en manschappen van het fort en personeel van de Eerste Hulp bij Ongelukken met het nodige materiaal op het steiger. De drenkelingen worden nu ontscheept. De gewonden hebben beenen armbreuken en borstkneuzingen. De 5 doden worden overgebracht naar de loods van de Holland Amerika Lijn te Hoek van Holland. De stoffelijke overschotten hebben geen uiterlijke verwondingen. Zij zijn omgekomen door het langdurig drijven in het koude water. De licht gewonden en andere geredden worden overgebracht naar het fort van Hoek van Holland waar zij op last van de fortcommandant, kapitein J. Kloosterhuis, worden geïnterneerd. Onder de geredden is een jongen van 17 jaar. Hij was trommelslager aan boord van een der kruisers.
In het fort krijgen de drenkelingen Nederlandse militaire kleding uitgereikt.
Vier zieken lijden aan longontsteking. Alle zieken en gewonden worden behandeld door de huisartsen Ten Kate en Rijken uit 's-Gravenzande en dokter Portheine, officier van gezondheid in het fort.
De zwaar gewonde man heeft beide benen en een knieschijf gebroken. Hij wordt over gebracht naar het Roomsch - Katholiek Patronaat aan de 's-Gravenzandseweg te Hoek van Holland.
Inmiddels is men in de loods van de Holland Amerika Lijn begonnen met het fotograferen en beschrijven van de stoffelijke overschotten.
De volgende dag, woensdag 23 september, worden vier gewonden onder begeleiding van personeel van de Rode Kruis Transportcolonne met de stoomboot Eendracht naar Rotterdam gebracht. Hier worden zij opgenomen in een ziekenhuis. In de haven van Harwich worden inmiddels 110 overlevenden aan de wal gezet. Een groot deel van hen waren hun kleding kwijt en waren gehuld in jute zakken en sjaals.

Vervolg van dit artikel in de volgende Fort Ordonnans.

Gewonden in het hospitaal te Hoek van Holland.
v.l.n.r. Arthur James Everet, William Neill, William John Parish, Richard Roberts en John Black.

Vacatures

Alle werkzaamheden binnen het fort worden uitgevoerd door een keur aan vrijwilligers (ongeveer 80 vrouwen en mannen). Deze vrijwilligers stellen belangeloos hun vele capaciteiten in om het fort tot een succes te maken.

Deze inspanningen hebben bijv. in 2007 geleid tot het winnen van de Rotterdamse vrijwilligersprijs, waar we met allen zeer trots op zijn.

Regelmatig hebben we vacatures in ons vrijwilligersbestand, die weer vervuld moeten worden. Bent u ook één van de mensen die bereid is een aantal uren per week aan het fort te besteden?
Schroom dan niet en neem dan contact op met het

Nederlands Militair Kustverdedigingsmuseum.

Telefoon 0174-382898 of mail naar info@forthvh.nl

Thans zijn wij op zoek naar:

- **Rondleiders (m/v);**
- **Administratief medewerker(s) (m/v)**

In memoriam Jack Meijer

*1927 — † 2009

Het was maandag 26 oktober 2009 onze droeve plicht afscheid te nemen van Jack Meijer.

Jack is 82 jaar geworden.

Op de dag van overlijden meldde Jack zich na een ziekteperiode weer in het Fort voor een vakantierondleiding. Zijn lichamelijke conditie maakte het helaas niet mogelijk om aan dit verzoek te voldoen. Dit zou zijn laatste rondleiding geweest zijn. Een aantal uren later die dag ontwaakte Jack niet meer uit zijn vertrouwde middagdutje.

Jack was een geweldige rondleider. Een fijne verteller. Hij wist mensen te boeien. Ondanks zijn al hoge leeftijd lagen de schoolkinderen aan zijn lippen om de verhalen over de oorlog aan te horen en van hem kennis te nemen wat het betekent om in Vrijheid te leven.

Zijn oorlog – en verzetservaringen speelden een enorme rol in zijn leven en inspireerden hem om het belang van vrijheid uit te dragen. Dit deed hij ondanks zijn vele negatieve oorlogsherinneringen met veel gevoel voor humor.

Zijn taak als rondleider nam Jack altijd zeer serieus. Ondanks zijn hoge leeftijd een fragiele lichamelijke conditie de laatste jaren was hij de eerste die zich meldde voor een rondleiding. Je kon altijd een beroep op hem doen. Een voorbeeld voor velen!

Jack heeft nu zijn ultieme Vrede gevonden!

Wij zullen zijn markante persoonlijkheid en collegialiteit in alle opzichten enorm missen en wensen zijn echtgenote, kinderen en verdere familie en kennissen veel sterkte om dit grote verlies te verwerken.

Hans van Aalst
Coördinator Rondleidingen

In memoriam

De werkgroep Oudgedienden heeft in de achter ons liggende periode de hier volgende kennisgevingen van overlijden ontvangen :

De heer **Antonius Trooster**
Geboren 9 november 1927 – overleden 1 maart 2009
Oud Gediende van de Koninklijke Marine, als OVW 'er aangemeld in 1946, in de rang van Stoker 1e Klas.
Hij is in 1949 enkele weken werkzaam geweest in het Fort.

De heer **Gijsbert den Harder**
Geboren 5 januari 1919 – overleden 12 april 2009
Oud Gediende Koninklijke Landmacht, Regiment Kustartillerie van de lichting 1938. Gelegerd in het Pantserfort Maasmond en ingedeeld bij de stuksbemanning van Batterij V in de duinen bij de Strandboulevard.
Voor zijn verdiensten benoemd tot erelid van de werkgroep Oud Gedienden Fort aan den Hoek van Holland.

De heer **Christ (Christianus Johannes Josephus) van Veggel**,
Geboren 18 juli 1926 – overleden 23 juni 2009
Oud Gediende Korps Mariniers als OVW 'er van juni 1945 tot oktober 1945 in de rang van Korporaal Machinist.
Is gelegerd geweest op kamp Vlugtenburg. Actief bij het gewest 14 van de B.S (Binnenlandse Strijdkrachten), daarna in 1945 vrijwillig aangemeld bij de Koninklijke Marine. Ingedeeld bij de Kustbewaking, van het Fort en andere objecten.
Onderscheiden met de eremedaille in goud van de orde van Oranje Nassau en drager van het Mobilisatie Oorlogskruis.

De heer **Cor (Cornelis Hendrik) van Sluijs,**
Geboren 22 juli 1928 – overleden 18 juli 2009.
Oud Gediende van de Koninklijke Marine van de lichting 1948, in de rang van Kok eerste klas. Hij was als kok werkzaam in de kombuis van het Fort.

De heer **Huub (Hubertus Feitze) ten Hacken**
Geboren 17 juni 1918 – overleden 1 oktober 2009.
Oud Gediende Koninklijke Landmacht, Regiment Kustartillerie van de lichting 1937, opgekomen in Vlissingen. Hij behoorde tot de eerste groep die het Fort weer bemande tijdens de mobilisatie in 1938.

Mevrouw **Wieseke (Elisabeth G.J.M.) van Weelde – Bol**,
Geboren 26 februari 1926 - – overleden 23 oktober 2009.
Oud Gediende bij de Koninklijke Marine, de vrouwenafdeling MARVA van juli 1945 tot februari 1949
Tijdens haar diensttijd Sergeant Marva, was als eerste Marva in Hoek van Holland, gelegerd in de Lichtboei naast de (kleine) Vuurtoren aan de Rietdijkstraat, later op het Fort terrein en het "Commandement ". Zij heeft aan de Berghaven en onder in het Fort gewerkt. Was stik verliefd - volgens het inschrijfformulier - op matroos Jacques Braber, en later nog verliefder op en getrouwd met de Marinier II Walter van Weelde.

Als bestuur en werkgroep-oudgedienden hebben wij de respectievelijke nabestaanden onze oprechte deelneming betuigd met dit onherstelbaar verlies.
Met respect en dankbaarheid zien we thans terug op de jaren, dat zij onze activiteiten t.b.v. van dit Fort en het hierin gevestigde Kustverdedigingsmuseum met belangstelling hebben gevolgd en gesteund.

Nederlands militair kustverdedigingsmuseum "Fort aan den Hoek van Holland"

Bezoekadres: Stationsweg 82, 3151 HS Hoek van Holland - Postbus 9, 3150 AA Hoek van Holland
Telefoon: 0174-382898 - Postbank 126457 - Internet: www.forthvh.nl - E-mail: info@forthvh.nl

Maak een reis door het verleden. Kijk in de soldatenkamers vanaf 1890 en de vergadering van het Nederlands kabinet van mei 1940. Neem kennis van de kustverdediging en beleef de strijd om onze bevrijding in het best bewaarde pantserfort van Nederland.

Openingstijden in 2009

Het museum is voor individueel bezoek geopend het ***eerste weekend*** van de maanden februari t/m november op zaterdag van 13.00 tot 16.00 uur en op zondag van 12.00 tot 16.00 uur.
Een rondwandeling duurt ongeveer twee uur. Met behulp van korte teksten krijgt men uitleg bij de exposities.
Met een ***Museumgids*** (te koop voor ***€ 1,50*** bij de ingang) in de hand krijgt men over de hele route door het fort technische en achtergrondinformatie.
De toegangsprijs bedraagt tijdens deze ***eerste weekenden*** voor volwassenen € 5,50. Voor kinderen tot 12 jaar en personen van 65+ € 3,50. Kinderen tot 4 jaar en begunstigers hebben gratis toegang. Met de Museumkaart of Rotterdampas wordt het respectievelijk € 4,00 of € 2,00 p.p.

Rondleidingen

Tijdens de **zomervakantie** in juli en augustus staan op dinsdag, woensdag en donderdag om 13.00 uur **en** om 14.30 uur ervaren rondleiders klaar om u te begeleiden bij een complete rondleiding. Tijdens de overige vakantieperiodes is de aanvangstijd 13.30 uur.
Ook op vele zondagen, uitgezonderd het eerste weekend van de maand, zijn er rondleidingen. Deze zondagrondleidingen beginnen om 13.00 **en** om 14.30 uur. Voor al deze rondleidingen geldt dat vooraf aanmelden niet nodig is.
Deelname kost voor volwassenen € 6,- en voor kinderen tot 12 jaar € 4,-. Kinderen onder de 4 jaar hebben gratis toegang. Met de Rotterdampas wordt het respectievelijk € 4,50 of € 2,50 p.p.
De precieze data staan vermeld op onze website **www.forthvh.nl** of zijn telefonisch op te vragen via 0174-382898.

Op afspraak

Voor groepen van minimaal 10 personen kunnen het hele jaar - behalve op zondag- rondleidingen worden georganiseerd.
Voor zaterdagavond en zondagochtend geldt de voorwaarde dat de groep uit minimaal 30 personen moet bestaan.
De kosten bedragen € 6,- p.p.
Voor een afspraak kan contact worden opgenomen met het fort, tel. 0174-382898, fax 0174-310128, of e-mail info@forthvh.nl
Voor **scholen** en onderwijsinstellingen geldt een tarief van € 3,50 per leerling en/of begeleider.

Bijeenkomsten

Voor groepen van particulieren, verenigingen of bedrijven kan, voor of na de rondleiding, in de ambiance van het fort een bijeenkomst worden gehouden. Dat kan zijn een conferentie, een receptie, een reünie of een samenzijn in gasterij Barbara.
Basis is steeds de toegangsprijs met rondleiding.
Voor catering en andere voorzieningen zijn optioneel.
Nadere informatie is verkrijgbaar bij het fort: tel. 0174-382898.

Mindervaliden

Het fort is voor een groot deel toegankelijk voor mindervaliden. Rolstoelen staan gereed bij de ingang.

Colofon

De Fort Ordonnans verschijnt onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting Fort aan den Hoek van Holland

In *deze* Fort Ordonnans bijdragen van:
Weekblad "De Echo"
Wil Meier, Dick Ruis, Hans Jonker,
Piet van Noort en Hans van Aalst.
Lay-out & Druk: Fortdrukkerij Johan Koopmans

GEREGISTREERD MUSEUM

Waar te vinden?

Het museum vindt u aan de Stationsweg 82, Hoek van Holland.

Per auto: E25 of E30/A20 naar Hoek van Holland en daar op de ANWB bewegwijzering de aanduiding 'Havens 1000' volgen.
Per trein: elk half uur vanaf Rotterdam naar NS Station Hoek van Holland Haven of Strand.
Per bus: vanaf Den Haag Houtwijklaan lijn 35,
Naar halte Station Hoek van Holland Haven en dan 10 minuten lopen langs de Berghaven en Stationsweg.
Per fiets: fietspaden vanaf Rotterdam en Den Haag.

Wordt begunstiger van het fort!

Het Nederlands Kustverdedigingsmuseum Fort aan den Hoek van Holland wordt volledig door vrijwilligers in stand gehouden. Financieel is het fort afhankelijk van entreegelden, subsidies, begunstigers en sponsors.

Men kan ***begunstiger worden*** door aanmelding bij het bestuur. De jaarlijkse bijdrage van tenminste € 15,- kan voldaan worden per acceptgiro. Met een eenmalige bijdrage van € 250,- wordt men ***'Begunstiger voor het leven'*** met dezelfde rechten maar zonder de jaarlijkse betalingsplicht. De begunstiger ontvangt een begunstigerskaart, waarmee men ***gratis toegang*** heeft tot het museum tijdens de openstellingen.
De begunstiger ontvangt de Fort Ordonnans.

Bedrijven kunnen ook ***sponsor worden***. Men krijgt dan een naamsvermelding op het sponsorbord. De bestuurskamer is beschikbaar voor directiebijeenkomsten en het bedrijf krijgt gratis toegang tot het museum. De toegangskaart geldt voor twee personen per bezoek als het museum is opengesteld.
Sponsors betalen een bijdrage van min. € 150,- per jaar.